

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/90/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8419200269
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8419200269.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Fiľakovského a JUDr. Michala Boroňa v právnej veci navrhovateľky: U. M., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v M. na Z. ceste č. XX proti odporcom: 1. P. banka, a.s., so sídlom v Bratislave na Dvořákovom nábreží č. 4, právne zastúpenému Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., so sídlom v Bratislave na Dvořákovom nábreží č. 8A a 2. MEZ Elektromotory, s.r.o., so sídlom v Kežmarku na Slavkovskej ceste č. 25, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní odporcu v 1. rade proti uzneseniu Okresného súdu Kežmarok zo dňa 24.02.2019 č.k. 8Csp22/2019-13 takto

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie.

Navrhovateľke sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým uznesením uložil odporcovi v 1. rade povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy uzatvorenej dňa 06.03.2018. Zároveň odporcovi v 2. rade uložil povinnosť zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy podľa dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 06.03.2018. Odporcom v 1. a 2. rade bolo umožnené podať žalobu proti navrhovateľke o vykonávanie zrážok zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 06.03.2018. Navrhovateľke priznal voči odporcom v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov v rozsahu 100 %.
2. V prejednávanej veci navrhovateľka osvedčila reálny zásah odporcu v 1. rade do jej majetkovej sféry, a to bez súdneho prieskumu zmluvných ustanovení tým, že požiadal zamestnávateľa navrhovateľky o vykonávanie zrážok zo mzdy. Táto skutočnosť bola osvedčená žiadosťou odporcu v 1. rade adresovanou odporcovi v 2. rade o realizáciu dohody o zrážkach zo mzdy datovanou dňom 15.10.2018.
3. V danom prípade navrhovateľka potrebu dočasnej úpravy pomerov sporových strán neodkladným opatrením osvedčila. Pre prípad vyhovenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí byť osvedčený taký stav právnych (nielen faktických) vzťahov medzi sporovými stranami, ktorý vyžaduje dočasnú a rýchlu úpravu pomerov medzi nimi. Vyžaduje sa teda naliehavosť situácie aj z právnej stránky, a tiež osvedčenie ohrozenia práva podložené konkrétnymi skutočnosťami. Túto podmienku navrhovateľka splnila.
4. V konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bola navrhovateľka úspešná, a preto jej bol priznaný nárok na náhradu trov konania o nariadenie neodkladného opatrenia v rozsahu 100 %.
5. Podľa ust. § 336 ods. 1 CSP, ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania, môže vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Súd túto povinnosť neuloží najmä vtedy, ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami.
6. Súd prvej inštancie návrhu navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel. Uložením povinnosti odporcom sa poskytuje navrhovateľke plnohodnotná súdna ochrana a zabezpečuje i trvalá úprava pomerov medzi stranami, čím toto rozhodnutie o nariadení neodkladného opatrenia konzumuje rozhodnutie vo veci samej. Navrhovateľka ako slabšia procesná strana v postavení spotrebiteľa sa tak na

odporcoch nemusí domáhať svojho práva aj žalobou vo veci samej. Zároveň odporcom bolo poskytnuté poučenie o možnosti podať žalobu vo veci samej.

7. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporca v 1. rade. Navrhol uznesenie zrušiť a odporcovi v 1. rade priznať náhradu trov konania. Ako dôvod uviedol, že navrhovateľke bol poskytnutý úver vo výške 10 000 eur. Z poskytnutého úveru bolo uhradených len 1 436,39 eur. Doposiaľ nebola uhradená ani len istina úveru, a teda nie je zrejmé k akému neoprávnenému zásahu do majetkovej sféry neplatiacej navrhovateľky má vykonávaním zrážok zo mzdy dôjsť. V súčasnosti nie sú žiadne dôvody nevyhnutnosti pre neodkladnú úpravu za situácie, ak navrhovateľka sama neplní dobrovoľne a nemá splatenú ani istinu poskytnutého úveru. Potreba naliehavej a nevyhnutnej úpravy pomerov spočíva v tom, že nenariadením neodkladného opatrenia zo strany súdu by vznikol priestor pre konanie, ktoré by vytvorilo nezvratný stav, prípadne pre také konanie, ktoré by viedlo k neodstrániteľným následkom.

8. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzatvorená riadne. K jej uzatvoreniu došlo v písomnej forme a na samostatnej listine. Navrhovateľka ako zmluvná strana zároveň vyhlásila, že dohodu o zrážkach zo mzdy si riadne prečítala, jej obsahu porozumela a vyjadrila svoju slobodnú vôľu dohodu uzatvoriť. Tým prejavila slobodnú vôľu uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy, a to na zabezpečenie poskytnutého úveru. Dohoda o zrážkach zo mzdy je dovolená aj v spotrebiteľských vzťahoch. Navyše právna úprava povoľuje inštitút dohody o zrážkach zo mzdy ako štandardný spôsob zabezpečenia záväzku. Dokonca ani v spotrebiteľských záväzkoch nie je vylúčené uzatvorenie dohody o zrážkach zo mzdy na zabezpečenie poskytnutého úveru. V čase uzatvorenia zmluvy o úvere, a teda aj dohody o zrážkach zo mzdy zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov neobsahoval žiadne obmedzenie, ktoré by mohlo ovplyvniť platnosť dohody o zrážkach zo mzdy. Na zmluvu o úvere, ako i v nej obsiahnutú dohodu o zrážkach zo mzdy, je potrebné aplikovať právne normy platné a účinné v čase jej podpisu. Navrhovateľka osobne prevzala formulár pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere, čo potvrdila svojim podpisom na ňom, podľa ktorého dohoda o zrážkach zo mzdy nie je podmienkou uzatvorenia zmluvy o úvere. Zrážkami zo mzdy sa nezasiahne do ekonomickej situácie spotrebiteľa. Zrážky zo mzdy sa v zmysle dohody o zrážkach zo mzdy majú vykonávať len vo výške zodpovedajúcej výške dohodnutej mesačnej splátky. Takáto dohoda nie je neprimeranou, pretože len zabezpečuje plnenie zo zmluvy o úvere za podmienok, s ktorými navrhovateľka súhlasila pri podpise zmluvy. Ak by navrhovateľka riadne splácala úver, jej mesačná splátka by zodpovedala výške mesačnej zrážky zo mzdy, ktorú odporca v 1. rade ako veriteľ použil z dôvodu, že navrhovateľka úver riadne nesplácala.

9. Dohoda o zrážkach zo mzdy nie je súčasťou zmluvy o úvere. Navrhovateľka podpísala aj body 3.3 a 3.4 dohody o zrážkach zo mzdy, podľa ktorých banka a dlžník vyhlasujú, že si riadne prečítali znenie tejto dohody, že v plnom rozsahu porozumeli jej obsahu, ktorý je pre nich dostatočne zrozumiteľný a určitý, že vyjadruje ich slobodnú vôľu prostú akýchkoľvek omylov, že nebola uzatvorená ani v tiesni, ani za nápadne nevýhodných podmienok. Podľa bodu 3.4 dohody o zrážkach zo mzdy dlžník podpisom tejto dohody vyhlasuje, že porozumel všetkým dôsledkom vyplývajúcim z jej uzatvorenia. Navrhovateľka poznala aj spôsob započítania jej platieb, nakoľko zmluva o úvere obsahuje aj presný rozpis jednotlivých splátok navrhovateľky. Nakoľko navrhovateľka hrubo porušila zmluvné dojednania, poskytovať jej ochranu pred splácaním úveru tým, že sa bez existencie nevyhnutnosti nariadi neodkladné opatrenia na zdržanie sa zrážok zo mzdy je v rozpore so spravodlivosťou. Takéto konanie nemôže požívať právnu ochranu.

10. Navrhovateľka navrhla uznesenie ako vecne správne potvrdiť.

11. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 CSP preskúmal napadnuté uznesenie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania zistil, že odvolanie odporcu v 1. rade nie je opodstatnené.

12. Pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver, keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

13. Smernica Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväžiť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstoje ako celok. Súdny dvor dokonca považuje ochranu spotrebiteľa podľa čl. 6 Smernice za tak významnú, že sa má klásť principiálne na roveň vnútroštátnym pravidlám verejného poriadku, a to v záujme vyššej kvality života.

14. Dohoda o zrážkach zo mzdy, hoci uzatvorená na samostatnom tlačive, má charakter štandardnej zmluvnej podmienky používanej odporcom 1. rade pri uzatváraní zmlúv o spotrebiteľských úveroch so spotrebiteľmi. Je preto právne bezvýznamné, či takáto dohoda vyplýva zo zmluvy o spotrebiteľskom

úvere alebo z osobitnej zmluvy. Občiansky zákonník v ust. § 53 ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia nepovažuje také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. V prípade nepreukázania opaku, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (§ 53 ods. 3 Obč. zákonníka). Dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzatvorená na predtlačenom formulári v čase uzatvorenia zmluvy o úvere a odporca v 1. rade ničím nepreukázal individuálny charakter tohto dojednania.

15. Ustanovenie § 551 Občianskeho zákonníka umožňuje zabezpečiť uspokojenie pohľadávky písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov. Aj pre túto dohodu platia všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch (§ 34 a nasl. Občianskeho zákonníka).

16. Právny úkon je v ustanovení § 34 Občianskeho zákonníka definovaný ako prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

17. Základným predpokladom vzniku právneho úkonu je existencia vôle. Bez vôle preto niet ani právneho úkonu.

18. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorená so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informáciu o tom, čo uzatvorenie konkrétneho právneho úkonu znamená. Z uzatvorenej dohody žiadne podstatné informácie o inštitúte dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov nevyplývajú. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov pritom nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstva. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia zo strany súdu alebo inej objektívnej inštitúcie je relevantné ex offio súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov umožňuje obísť dôležitý prvok v ochrane spotrebiteľa a to ex offio súdnu kontrolu zmluvných podmienok so zameraním na to, či tieto nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa.

19. Odporca v 1. rade sa svojej zodpovednosti za uzatvorenie neprijateľnej zmluvnej podmienky nemohol zbaviť ani poukázať na princíp „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) uplatnením jeho dôsledkov v neprospech navrhovateľky. Kým rešpektovanie tohto princípu v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov, reality praktického života, a teda aj zdravému rozumu, odporuje požiadavka na podrobnej znalosti právnych predpisov zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu. Odporca v 1. rade ničím právne významným nepreukázal, aby navrhovateľke poskytol jasné a zrozumiteľné informácie o tom, čo znamená uzatvorenie dohody o zrážkach zo mzdy.

20. Rovnako v samotnej dohode o zrážkach zo mzdy (č. listu 7 spisu) sa žiadne poučenie navrhovateľky o dôsledkoch uzatvorenia dohody nenachádza. Navrhovateľka teda nemala k dispozícii jasné a zrozumiteľné informácie umožňujúce jej pochopiť inštitút dohody o zrážkach zo mzdy.

21. Podľa ust. § 5a ods. 1 písm. a) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa neprípustné je zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, ibaže táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť.

22. Ani toto ustanovenie zdôrazňujúce nevyhnutnosť poučenia spotrebiteľa o dôsledkoch uzatvorenia dohody o zrážkach zo mzdy teda dodržané nebolo.

23. Ak odporca v 1. rade dostatočne nepreukázal splnenie svojej zákonnej povinnosti poučiť navrhovateľku o dôsledkoch uzatvorenia dohody o zrážkach zo mzdy, na strane navrhovateľky existuje nepochybne naliehavý právny záujem na nariadení neodkladného opatrenia v zmysle ust. § 325 ods. 1 CSP. Vykonávanie zrážok zo mzdy je totiž možné len na základe riadne uzatvorenej dohody o zrážkach zo mzdy spĺňajúcej všetky zákonom požadované náležitosti.

24. S prihliadnutím na vyššie uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 CSP uznesenie ako vecne správne potvrdil.

25. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že navrhovateľke v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

26. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).